

у сфері конкуренції не існує. Відсутність таких положень у законодавстві України використовується різними суб'єктами господарювання.

Підтримуємо думку О. Мельниченка стосовно того, що результатом подальшого розвитку законодавства «Про захист від недобросовісної конкуренції» має бути укладення Правил професійної етики учасниками усіх стратегічно важливих конкурентних ринків держави. Це б посприяло більш активному правозастосуванню [5, с. 145].

Таким чином, ми вважаємо, що проблема недобросовісної конкуренції є нагальною в умовах сьогодення. Законодавство України потребує негайного удосконалення шляхом більш детального закріплення окремих форм недобросовісної конкуренції, призначення за них відповідальності та прийняття спеціальних правил професійної етики для усіх сфер господарської діяльності. На законодавчому рівні потрібно створити такі умови, за яких було б не вигідно порушувати правила добросовісної конкуренції. Саме це базові заходи для вдосконалення системи захисту інтересів суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції в Україні

Література

1. Борисенко З. М. Основи конкурентної політики: підручник. – К.: Таксон, 2004. – 704 с.
2. Безух О. В. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері промислової власності: автореф. дис. к. ю. н. за спец.12.00.04, Донецьк, 2001.
3. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України. від 07.06.1996 № 236/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>
4. Журнал «Віче» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.viche.info/journal>
5. Мельниченко О. Як боротися з недобросовісною конкуренцією? // Юридичний журнал. – 2007. - № 4(58) – С. 43-45.

УДК 346.9(043.2)

Козирєва В.П., к.ю.н., доцент,
Демченко Ю.О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

У процесі здійснення господарської діяльності між сторонами можуть виникати спори. Для захисту свої прав сторони у більшості випадків звертаються за допомогою до суду. Проте, для того щоб швидко вирішити спір, зберігти ділові зв'язки та захистити свої порушені права без звернення до суду можна застосувати інші правові форми захисту, а саме

інститут досудового врегулювання спорів.

Досудовий порядок врегулювання спорів – це сукупність заходів, що здійснюються стороною, права якої порушено, для безпосереднього вирішення спору зі стороною, яка є порушником майнових прав чи інтересів [1, с. 63].

На сьогодні досудовий порядок врегулювання спору передбачений у ст. 19 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), ст. 222 Господарського кодексу України (далі – ГК України), рекомендаціях Міністерства юстиції України «Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації» від 23.01.2007 року. Спеціальні норми досудового врегулювання спорів закріплені в Кодексі торговельного мореплавства, постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Статуту залізниць України» від 06.04.1998 р. тощо.

Конституція України у ст. 124 закріплює, що законом може бути визначений обов'язковий досудовий порядок урегулювання спору. Причому у справах, щодо яких передбачений обов'язковий досудовий порядок врегулювання, у позовній заяві повинні міститись відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору (п. 6 ч. 3 ст. 162 ГПК України), а суди мають повертати заяву, якщо до неї не додано доказів вжиття заходів досудового врегулювання спору у разі, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом (п. 6 ч. 5 ст. 174 ГПК України) [1, с. 64].

Відповідно до ст. 19 Господарського процесуального кодексу України, сторони вживають заходів для досудового врегулювання спору за домовленістю між собою або у випадках, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом. Особи, які порушили права і законні інтереси інших осіб, зобов'язані поновити їх, не чекаючи пред'явлення претензії чи позову [2, с. 14].

Проте, інколи контрагент чекає саме такого нагадування (претензії) і лише після її отримання поновлює порушені права.

Також, у ст. 222 ГК України передбачено, що у разі необхідності відшкодування збитків або застосування інших санкцій суб'єкт господарювання чи інша юридична особа - учасник господарських відносин, чії права або законні інтереси порушено, з метою безпосереднього врегулювання спору з порушником цих прав або інтересів має право звернутися до нього з письмовою претензією [3].

Слід звернути увагу і на спеціальні норми досудового врегулювання спорів. Так, наприклад, у п. 130 Статуту залізниць передбачено, що пред'явленню залізниці позову, може передувати пред'явлення до неї претензії. Питання про попереднє пред'явлення претензії вирішується відправником або одержувачем вантажу. Проте, п. 133 Статут залізниць допускає передачу такого права вантажоодержувачем вантажовідправнику і навпаки [4].

На сьогодні, строк, протягом якого має бути пред'явлена претензія, законодавством не встановлено. Але Цивільний кодекс України закріплює строк позовної давності, протягом якого і необхідно пред'явити претензію. Хоча, у ст. 315 ГК України, яка передбачає порядок вирішення спорів щодо перевезення, визначено, що претензії можуть пред'являтися протягом шести місяців, а претензії щодо сплати штрафів і премій - протягом сорока п'яти днів.

Щодо строку її розгляду, то відповідно до ч. 6 ст. 222ГК України, претензія розглядається в місячний строк з дня її одержання, якщо інший строк не встановлено цим Кодексом або іншими законодавчими актами. Але, строк розгляду претензії за договором перевезення вантажів становить 3 місяці, а за перевезення у прямому змішаному сполученні – 6 місяців (ст. 315 ГК України)[3].

Внаслідок внесення змін до ГПК України, не врегульованим залишається питання щодо дій отримувача претензії, коли до неї не додано всі документи, необхідні для її розгляду, та строки витребування потрібних документів; змісту відповіді на претензію та порядок дій заявника у разі часткового задоволення у сенсі повернення, надісланих з претензією документів; правила складання платіжної вимоги-доручення, що була додана до претензії, та відповідальності за необґрунтоване списання у безспірному порядку претензійної суми.

Отже, підсумовуючи вище викладене можна зробити висновок, що досудове врегулювання спорів здійснюється набагато оперативніше, ніж розгляд справи у судовому порядку, а також не потребує сплати судового збору. Застосування або відмова від застосування зазначеного правового інституту є виключним правом, а не обов'язком сторін (за винятком випадків, передбачених законом). Дана процедура є вагомою у судовій системі, оскільки внаслідок її застосування суди мають менше справ для розгляду, що забезпечує зменшення їх завантаженості. Проте, існують і певні недоліки, що потребують вдосконалення для більш ефективного застосування процедури досудового врегулювання господарських спорів.

Література

1. Шабанов Р. Досудове врегулювання господарських спорів: співвідношення норм матеріального та процесуального права / Р. Шабанов, М. Ждан // Підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 2. - С. 63-68.

2. Господарський процесуальний кодекс України: чинне законодавство: зі змінами та доповн. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ). - К.: ПАЛИВОДА А. В., 2018. – 224 с.

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

4. Про затвердження Статуту залізниць України: постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р./ Офіційний вісник України [Електронний

УДК 346. 1:336.742.2(043.2)

Козирєва В.П., к.ю.н., доцент,
Зозуля Ю. С., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИЗНАННЯ УГОД НЕДІЙСНИМИ В ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

Здавна недійсність у сфері банкрутства привертала увагу. Проблеми, пов'язані з особливостями правового регулювання визнання правочинів (договорів), укладених боржником недійсними та відмови від них, у процедурах банкрутства (неспроможності) розглядались у вітчизняній юридичній літературі такими вченими як В.В. Джунь, О.О. Степанов, А.А. Бутирський, Б.М. Поляков [1] та іншими. Разом із тим викладення в новій редакції Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [2] (далі – Закон) зумовлює необхідність дослідження недійсності (видів, підстав, суб'єктів, які можуть вимагати її застосування, правових наслідків) у процедурі банкрутства.

Досліджуючи недійсність угод, можна виділити:

1. Недійсність правочинів боржника.

Конструкція недійсності правочинів боржника «побудована» на врахуванні об'єктивних критеріїв (темпорального та сутнісного) і розрахована на охорону прав та інтересів кредиторів боржника. Адже від них вимагається довести тільки об'єктивно очевидні факти (наприклад, вчинення правочину за рік до порушення провадження і що він опосередковує безоплатне відчуження майна).

2. Спростування майнових дій боржника.

Поява «спростування майнових дій боржника» у законодавстві:

а) пов'язується із необхідністю забезпечити для кредиторів більшу варіативність у захисті своїй прав та інтересів в процедурі банкрутства і охопити більшу кількість юридичних актів боржника, які можливо спростувати, враховуючи й майнові дії за правочинами вчиненими раніше річного строку до порушення справи про банкрутство;

б) свідчить про намагання подолати дискусійність кваліфікації виконання як правочину. Але запровадження конструкції «спростування майнових дій боржника» породжує значну кількість проблем теоретичного та прикладного характеру. Перш за все це стосується того, що власне відноситься до майнових дій, які можуть бути спростовані і їх розмежування із правочинами. Такі українські вчені, як О.В. Дзера, Н. С. Кузнєцова зазначають, що за своєю юридичною природою дії з